

Het Arnhems Lentekoord

Afspraken stadsbestuur Arnhem 2010-2014

Onze partijen vormen samen het stadsbestuur voor Arnhem in de periode 2010 tot 2014. We hebben afspraken gemaakt over de onderwerpen waaraan we in de komende jaren gaan werken. Die staan in deze tekst, het coalitieakkoord.

De tekst bestaat uit twee delen:

- In het eerste deel staat hoe we de komende jaren werken, namelijk samen met de bewoners en de ondernemers van Arnhem, andere belanghebbenden en natuurlijk met de hele gemeenteraad.
- Het tweede gedeelte legt uit wat we in de komende jaren willen bereiken. Een aantal punten hebben we al vastgelegd. Zaken waarvan we vanuit de verkiezingen weten dat Arnhemmers ze belangrijk vinden. Op andere terreinen vindt u geen uitgewerkte plannen, maar onze visie. Die gaan we graag samen met u: de bewoners en ondernemers van Arnhem omzetten in daden.

We gaan samen met u aan de slag!

D66

GroenLinks

SP

VVD

Inhoud

I.	Hoe gaan we werken?	3
II.	Waar gaan we aan werken	5
A)	Mensen.....	5
	<i>Welzijn en zorg</i>	5
	<i>Jeugd en Onderwijs</i>	6
	<i>Cultuur</i>	6
	<i>Sport</i>	7
B)	Leven	8
	<i>Alle buurten schoon, heel en veilig</i>	8
	<i>Wonen</i>	8
	<i>Grote projecten</i>	9
C)	Economie, mobiliteit en milieu	11
	<i>Economie</i>	11
	<i>Mobiliteit</i>	11
	<i>Natuur en milieu</i>	12
	<i>Duurzame energie</i>	12
III.	Hoe gaan we het betalen?	14

I. Hoe gaan we werken?

Arnhem heeft veel kwaliteit. De stad wordt omringd door uitgestrekte prachtige natuur, ligt aan een kruispunt van rivieren, is uitgeroepen tot beste binnenstad van Nederland en de groenste stad van Europa. Arnhem heeft mooie winkels, goede opleidingen, vernieuwende bedrijven en cultuur en sport op topniveau. Het is een stad met veel creatieve bewoners en ondernemers die willen vernieuwen. Het is ook een stad met een rijke verscheidenheid aan inwoners. Arm en rijk, jong en oud, in Nederland geboren, of met andere wortels.

Arnhem heeft ook een ander gezicht. Er leven Arnhemmers in armoede, de kwaliteit van sommige buurten is matig, op een aantal plekken voelen bewoners zich niet veilig op straat en bezoekers vinden lastig de weg. Daar gaan we iets aan doen! Veel Arnhemmers hebben tijdens de gemeenteraadsverkiezingen op 3 maart op ons gestemd. Ze hebben ons daarmee hun vertrouwen gegeven. Dat gaan we waarmaken!

Met elkaar

We gaan de kennis en de creativiteit van de stad benutten. Bewoners, ondernemers, instellingen, ambtenaren, raadsleden, burgemeester en wethouders: samen kunnen we van Arnhem een betere stad maken. We benutten onze sterke punten en pakken onze kansen. Dat lukt alleen als we elkaar vertrouwen, positief werken aan de toekomst, open staan voor elkaar en elkaar serieus nemen. We realiseren ons dat de gemeente dat vertrouwen moet verdienen. Bij de gemeenteraadsverkiezingen gingen nog nooit zo weinig Arnhemmers naar de stembus. We willen dat de opkomst over vier jaar hoger is. Omdat u heeft gemerkt dat uw stem er echt toe doet, en omdat u ziet dat u invloed heeft op wat er gebeurt in uw stad.

We draaien het om

Hoe maken we onze belofte waar? Eenvoudig gezegd: door de manier van werken om te draaien. We beginnen niet met in het stadhuis op te schrijven wat volgens de gemeente goed is voor de stad, waarna we die plannen tijdens inspraakavonden verdedigen. In plaats daarvan gaan we in gesprek met bewoners en ondernemers over een probleem in de stad, of kansen voor nieuwe ontwikkelingen. Pas daarna schrijven ambtenaren een voorstel. Bovendien staan we open voor de ideeën die u heeft. We belonen initiatieven. U zult zowel de wethouders, de raadsleden en de ambtenaren dus vaker tegenkomen in uw buurt. We zijn er van overtuigd dat we zo tot plannen komen die beter aansluiten bij de wensen van u, bewoners en ondernemers.

Om goed te weten wat er in de stad leeft, komen er zes wethouders die voor 0,8 fte aangesteld worden. De totale salariskosten stijgen daardoor niet. Kostenbewust zijn we op alle fronten. We werken met het geld van de Arnhemmers, en daar zijn we zuinig op! Daarom gaan we ook kijken of de gemeente de juiste dingen doet. Veel loopt ook prima als de gemeente zich er niet mee bezig houdt. De communicatie van de gemeente wordt meer wijkgericht, zodat u makkelijker de informatie vindt die voor u van belang is.

We doen wat we besluiten

We kunnen niet altijd blijven praten en onderhandelen, maar hakken als we de argumenten kennen knopen door. Ambtenaren zijn onze deskundige en kritische adviseurs. We kunnen het niet altijd alle bewoners naar de zin maken. Maar we zullen u laten weten wat de voors- en tegens waren, en uitleggen waarom we een bepaald besluit hebben genomen. Vervolgens houden we de rug recht en voeren we het besluit uit. U weet wat u aan ons heeft.

Samen met de gemeenteraad

Bij het schrijven van dit stuk hebben we gemerkt hoe waardevol het is om met partijen die vanuit een verschillende achtergrond naar de stad kijken samen te werken. Het levert betere plannen op. Met de gemeenteraad willen we op een zelfde manier aan de slag gaan. We geven de ruimte om meningen uit te wisselen. Open staan voor elkaar, vanuit het vertrouwen dat we allemaal het beste willen voor de stad. Om dat mogelijk te maken, betrekken we de raad zo snel mogelijk bij ontwikkelingen en houden we de raadsleden goed op de hoogte.

Een goed besluit nemen vergt tijd. Daarom nodigen we de gemeenteraad uit om een jaaragenda te maken: welk grote onderwerp gaan we in welke maand behandelen. Dan weten bewoners, ondernemers, instellingen, raadsleden en ambtenaren waar ze aan toe zijn en kan iedereen ideeën uitwerken en een mening vormen en uitleggen. De gemeenteraad is onafhankelijk en dus kan het voorkomen dat raadsleden 'hun eigen wethouder' niet steunen. De wethouders zien dat niet als een teken van wantrouwen, maar als een logisch gevolg van hoe we met elkaar werken: open en in vertrouwen.

Het nieuwe college bestaat uit burgemeester Pauline Krikke (pauline.krikke@arnhem.nl) en de volgende wethouders:

<i>Gerrie Elfrink (SP)</i>	<i>Michiel van Wessem (VVD)</i>	<i>Henk Kok (GroenLinks)</i>
<u>Bouwen, wonen en sport</u> • Rijnboog • Arnhem Centraal • Volkshuisvesting • Sport • Communicatie • Recreatie • Vastgoed	<u>Werk, cultuur en vrije tijd</u> • Economische Zaken • Sociale Zaken • Cultuur • Monumenten en Archeologie • Externe betrekkingen • Toerisme • Evenementen	<u>Welzijn en zorg</u> • Welzijn • Zorg • Inburgering en Integratie • Wijkgericht werken • Coördinatie Vogelaarwijken • Sociale pijler grote steden (G27) • Stadsblokken/Meinerswijk

<i>Margriet Bleijenberg (SP)</i>	<i>Margreet van Gastel (VVD)</i>	<i>Martijn Leisink (D66)</i>
<u>Onderwijs en jeugd</u> • Onderwijs • Jeugdbeleid • Veiligheid (Ketenbenadering) • Publieke Dienstverlening • Coördinatie aanpak overlast	<u>Ruimte en milieu</u> • Ruimtelijke Ordening • Milieu en Openbare Ruimte • Ontwikkelplan Presikhaaf • Ontwikkelplan Malburgen • Grondzaken • Stadsregio	<u>Financiën en mobiliteit</u> • Financiën • Mobiliteit • Grote Steden Beleid • Personeel • ICT

De burgemeester is verantwoordelijk voor de wettelijke taken rond openbare orde en veiligheid, algemene en bestuurlijke zaken en de coördinatie van het collegebeleid.

Laat ons uw ideeën weten

Samen met u gaan we werken aan een beter Arnhem. Waar iedereen kan meedoen en waar je prettig kunt wonen en werken. Waar goede ideeën de ruimte krijgen. Waar we positief naar de toekomst kijken. Denk mee! Daar kunt u nu al mee beginnen. Bel (0900-1809, lokaal tarief), schrijf (Postbus 9029, 6800 EL Arnhem), of mail een wethouder of de burgemeester.

II. Waar gaan we aan werken

A) Mensen

Welzijn en zorg

De meeste Arnhemmers kunnen uitstekend voor zichzelf zorgen. Wie dat tijdelijk of blijvend niet lukt, kan op ons rekenen. Ons doel is dat zo veel mogelijk mensen weer snel op eigen kracht verder kunnen. De gemeente krijgt van het Rijk geld om de Wet maatschappelijke ondersteuning uit te voeren. Dat budget gebruiken we voor zorg, welzijn en armoedebestrijding.

Armoede

Er zijn in Arnhem grote verschillen tussen arm en rijk. Veel mensen kunnen goed rondkomen, maar er is ook armoede. Als mensen het krap hebben, blijft er vaak geen geld over om de krant te lezen, te sporten, concerten te bezoeken of lid te zijn van een vereniging. Mensen dreigen in een isolement te raken en dat willen we met goede voorzieningen voorkomen.

Re-integratie

Werk is belangrijk om mee te doen in de maatschappij en te voorkomen dat armoede ontstaat. Een betaalde baan heeft de voorkeur. Lukt dat niet, dan vinden we werk met behoud van uitkering een goed alternatief. We geven uitkeringsgerechtigden de mogelijkheid om werk te doen dat nuttig is voor de stad. Daarvoor willen we een echt loon betalen, liefst het minimumloon. Het worden geen banen voor het leven, maar opstapjes naar een gewone baan. Op die manier krijgen zo veel mogelijk mensen de kans om weer aan het werk te gaan.

Zorg

Sinds 2008 is de gemeente verantwoordelijk voor allerlei zorgtaken, zoals de inkoop van huishoudelijke hulp en het bepalen of iemand voor bijvoorbeeld woningaanpassingen of een rolstoel in aanmerking komt. Ondanks de financiële krapte, zorgen we dat ons armoedebeleid en de gemeentelijke zorgtaken op peil blijven.

Het zorgaanbod moet beter gaan aansluiten bij de behoefte die de Arnhemmers hebben. Daar werken we aan. Tegelijk stimuleren we mensen om kansen te benutten en zo min mogelijk afhankelijk te zijn van de zorg. Het geld dat we besteden, moet meer gaan opleveren, onder andere door minder bureaucratie. Het moet makkelijker worden om voorzieningen aan te vragen. Mensen die dat willen, krijgen een digitaal klantendossier. Wie vrijwillig voor zieken of ouderen zorgt, krijgt meer steun.

Actiepunten:

- De armoede-agenda uitvoeren;
- Geen of korte wachtlijsten voor de schuldhulpverlening;
- Geen wachtlijsten voor de dag- en nachtopvang van daklozen;
- Maatschappelijk nuttig werk voor uitkeringsgerechtigden;
- Meer effect van het geld dat voor de re-integratie van werkzoekenden wordt gebruikt; De zorg blijft op peil;
- Minder bureaucratie. Het wordt eenvoudiger om voorzieningen aan te vragen;
- Sobere, doelmatige verslavingszorg;
- Vrijwilligers en mantelzorgers ondersteunen;
- Invoeren van een digitaal klantendossier.

Jeugd en Onderwijs

Jongeren leggen met goed onderwijs de basis voor hun en onze toekomst. Het onderwijs is geen taak van de gemeente, maar op andere punten hebben we er wel mee te maken. Zoals de leerplicht en de kwaliteit van een deel van de schoolgebouwen. We doen wat we kunnen om te zorgen dat kinderen met een diploma van school gaan. Als leerlingen spijbelen, komen we in actie, want iedereen moet de leerplicht naleven. We investeren in de kwaliteit van de scholen. Zowel van de gebouwen, als van het beheer. We zorgen dat basisscholen een conciërge krijgen. Ze houden een oogje in het zeil, zijn een aanspreekpunt en lossen allerlei technische problemen op. Kortom: ze zijn goud waard voor de school.

Het is voor iedereen belangrijk om bij te blijven. We vinden 'een leven lang leren' belangrijk. Om de drempel zo laag mogelijk te maken, stimuleren we dat er in de wijken cursussen en onderwijs voor volwassenen worden gegeven. Deze moeten passen bij de wensen van de bewoners.

Goede voorzieningen in de wijk zijn belangrijk, zoals een ontmoetingsplek, ruimte voor cursussen, een consultatiebureau en een plek voor kinderopvang of naschoolse opvang. Als een schoolgebouw wordt vervangen, kijken we of het mogelijk is hier een brede school voor terug te krijgen. Zo'n school is niet alleen de plek waar leerlingen onderwijs krijgen, maar een smeltkroes van wijkactiviteiten.

Actiepunten:

- Alle vormen van schooluitval voorkomen;
- Stimuleren dat zo veel mogelijk jongeren een schooldiploma (startkwalificatie) halen;
- Aandacht voor mensen die niet kunnen lezen en schrijven;
- Conciërges op de basisschool;
- Betere huisvesting vmbo-school Maarten van Rossem;
- Verbeteren gebouwen van de scholen voor speciaal onderwijs;
- In overleg met bedrijfsleven en onderwijs een Arnhem Studenten Kaart instellen;
- Meer aandacht voor bewegingsonderwijs;
- Bij vervanging van schoolgebouwen kijken of het een brede school kan worden.

Cultuur

Arnhem bruist! Er is veel te beleven tijdens grote en kleinere evenementen. Van beeldende kunst, dans en theater tot popcultuur en alle vormen van muziek. Dat is voor een belangrijk deel te danken aan de kunstopleidingen (ArtEZ) in de stad en het grote aantal studenten dat in de stad studeert en woont. De cultuur vergroot de aantrekkelijkheid van Arnhem als stad om te wonen, als toerist naar toe te gaan, of om je bedrijf te vestigen.

Cultuur is belangrijk en verdient ondersteuning, waarbij we het geld zo goed mogelijk besteden. Grote organisaties moeten meer gaan doen met de subsidie die ze ontvangen. Bovendien kijken we kritischer naar het gebruik van de garantiesubsidie. Die is bedoeld om bij te springen als de organisatie van een evenement verlies draait. We gaan de garantie alleen nog geven onder strikte voorwaarden.

Er komt een culturele broedplaats waar jonge Arnhemse talenten en ervaren kunstenaars met elkaar in contact kunnen komen. Bovendien trekken we geld uit om in Arnhem-Zuid een oefenruimte voor muziek, dans, circus en theater te maken. We kijken of er atelierruimte in leegstaande gebouwen kan komen.

Actiepunten

- Kleine podia zo veel mogelijk behouden;

- Stimuleren dat grote culturele instellingen efficiënter gaan werken en verzelfstandigen, of zo veel mogelijk samenwerken;
- Bekijken of de verzelfstandiging van Musis Sacrum kan worden versneld;
- Organisatoren van evenementen krijgen alleen tegen strengere voorwaarden een garantiesubsidie;
- De gemeente steekt minder geld in de volgende editie van de Modebiënnale;
- Er komt, liefst in samenwerking met ArtEZ een broedplaats/informatiepunt voor kunstenaars;
- In Arnhem-Zuid komt een (oefen)ruimte voor muziek, dans, circus en theater.

Sport

Sport is belangrijk. Niet alleen omdat het gezond is om te bewegen, maar ook omdat sport mensen bij elkaar brengt. Het is goed voor de saamhorigheid en het verenigingsleven. We willen daarom iedereen in staat stellen om te sporten. Daarom leggen we het accent op de 'breedtesport': sport die mensen in hun vrije tijd doen, en dus niet als beroep of topsporter. We stimuleren verenigingen om veel met jeugd en vrijwilligers te werken. Hierbij zetten we mogelijk ook kennis en geld vanuit welzijn in. Het moet makkelijk zijn om aan sport te doen, daarom zorgen we voor meer sportmogelijkheden in de wijken.

Arnhem heeft met Papendal een van de drie Nationale opleidingscentra voor topsport binnen haar grenzen. Daar moet de stad meer van profiteren. Daarom willen we de samenwerking versterken. Topsport is belangrijk voor de Arnhemse economie, en stimuleert bovendien veel amateursporters. Het werkt over en weer, want zonder amateursport, is er geen topsport.

Actiepunten:

- Het accent op jeugd, sport in de wijken en amateursport;
- Ontwikkelen van een systeem met beloningen en kortingen om te stimuleren dat verenigingen met jeugd en vrijwilligers werken
- Ondersteunen van gehandicaptensport en van verenigingen die zich inzetten voor fair play;
- Investeren in duurzame sportaccommodaties;
- Geen geld voor betaald voetbal Vitesse, mogelijk wel ondersteuning van maatschappelijke activiteiten;
- Streven naar goede accommodatie voor watersportverenigingen bij Stadsblokken/Meinerswijk;
- Onderzoek naar verzelfstandigen sportbedrijf;
- Meer zichtbaarheid van Papendal in de stad.

B) Leven

Alle buurten schoon, heel en veilig

Iedereen heeft recht op een woonomgeving waar hij of zij zich prettig voelt. Het moet schoon, heel en veilig zijn. Daar schort het in een aantal Arnhemse buurten aan. Er is daar te veel criminaliteit, mensen voelen zich onveilig op straat, de woningen zijn slecht onderhouden, op straat ziet het er slordig uit en er zitten Arnhemmers werkloos thuis. Daar gaan we met de hele stad iets aan doen.

We stimuleren bewoners om hun buurt te verbeteren. We gaan het wijkgericht werken anders opzetten, zodat Arnhemmers meer invloed krijgen op hun omgeving. Natuurlijk gaan we ook zelf aan de slag. We maken vaart met 'Buiten Gewoon Beter'. Met deze aanpak brengt de gemeente wijk voor wijk de kwaliteit van de openbare ruimte op peil. Zwerfvuil wordt vaker opgeruimd, er wordt iets gedaan tegen de hondenpoep op straat, het onkruid wordt weggehaald, de wegen worden aangepakt en er komt beter straatmeubilair. Mensen die nu nog werkloos thuis zitten, kunnen in hun eigen buurt aan het werk, bijvoorbeeld als toezichthouder, beheerder van de openbare ruimte, als hulpconciërge of huismeester, of als extra begeleider in de bus. Daarmee kunnen we veel problemen voorkomen.

Verschillende organisaties werken op verschillende manieren aan het voorkomen en oplossen van veiligheidsproblemen in de stad. Hun werk geeft de beste resultaten als politie, justitie, gemeentelijke diensten, jeugdzorg, woningcorporaties en andere organisaties die een rol spelen goed samenwerken. Dat stimuleren we. We geven de jeugd veel aandacht. We willen ze stimuleren om hun talenten te ontwikkelen in onderwijs, sport en cultuur. Dus treden we aan de ene kant op tegen spijbelen en belonen we aan de andere kant initiatieven. Zo vermindert de kans dat ze een verkeerde richting op gaan en uiteindelijk met de politie te maken krijgen.

Het is een gegeven dat er ondanks alle voorzorgen veiligheidsproblemen zijn. We maken gebruik van de mogelijkheden die we hebben om dat aan te pakken, zoals het uitschrijven van bestuurlijke boetes. Dat zijn boetes voor 'kleine ergernissen' zoals wildplassen, loslopende honden en graffiti. Als we de mogelijkheid hebben, zorgen we dat degenen die iets vernielen, daarvoor betalen. Om mensen uitzicht te geven op een beter leven, proberen we veelplegers in een inrichting voor stelselmatige daders (ISD) te krijgen. In het jeugdbeleid geven we nazorg en preventie veel aandacht.

Actiepunten:

- Betere leefbaarheid en veiligheid in de wijk;
- Langdurig werklozen inzetten om de stad schoon, heel en veilig te houden;
- Verloedering van buurten bestrijden;
- Bestuurlijke boetes uitschrijven;
- Vandalen laten betalen voor de schade die ze aanrichten;
- Meer aandacht voor het bestrijden van alcohol- en gokverslaving;
- Goede politiehuiskamer in Klarendal behouden.

Wonen

Arnhem moet nog aantrekkelijker worden als woon- en werkstad. Daarom is het belangrijk dat er meer woningen komen voor jonge, actieve mensen. Verspreid over de stad moeten er meer betaalbare woningen komen. Er is vooral behoefte aan woningen met een gemiddelde prijs, dat is rond de 200.000 euro. Als deze woningen er zijn, zullen mensen verhuizen die nu een goedkoper huis hebben. Deze komen dan vrij voor mensen die minder te besteden hebben.

Het aantal inwoners in Nederland loopt de komende jaren terug en daarom is er geen behoefte meer aan zeer grote nieuwbouwprojecten. Woningen die nog wel worden gebouwd, liggen vaak in de bestaande stad.

Renoveren

Op dit moment worden in Presikhaaf tegelijk zeer veel woningen gesloopt en nieuwe gebouwd. We gaan niet meer van dat soort grote sloopprojecten starten. Vaak zijn de woningen die worden gebouwd duurder dan de gesloopte, zodat bewoners noodgedwongen hun vertrouwde buurt verlaten. Bovendien is renoveren vanwege het milieu vaak een betere oplossing dan slopen. Dat gaan we daarom als het even kan doen. We verbeteren ook de woningisolatie, zodat de bewoners veel minder energie gaan gebruiken. Dat is belangrijk voor het milieu, maar zeker als de energieprijzen stijgen ook voor de portemonnee van de bewoners. Als er in wijken nieuwe woningen worden gebouwd of gerenoveerd, moeten die aansluiten bij de behoefte in de wijk.

Studenten

Studenten kleuren de stad. Er zijn veel studenten in Arnhem, maar vaak blijven ze thuis wonen, omdat ze geen goede woonruimte kunnen vinden. We gaan studenten aan de stad binden door meer en betere studentenwoningen aan te bieden.

We willen niet dat studenten direct na hun studie in een andere plaats gaan wonen. Daarom komen er meer atelier- en bedrijfswoningen voor kunstenaars en ondernemers. Hiervoor willen we leegstaande panden gebruiken.

Actiepunten:

- Verspreid over de stad meer koopwoningen van rond de 200.000 euro;
- Bij nieuwbouw meer letten op de kwaliteit van de architectuur;
- Historische panden en monumenten koesteren;
- Geen grootschalige sloopprojecten meer, maar vaker duurzaam renoveren;
- Met een aantrekkelijker woonklimaat zorgen dat bedrijven zich sneller in Arnhem vestigen;
- Meer en betere huisvesting voor studenten;
- Meer atelier- en bedrijfswoningen voor kunstenaars en ondernemers, onder andere in leegstaande kantoorpanden.

Grote projecten

Er is de afgelopen jaren veel gediscussieerd over twee grote bouwprojecten: de stationsomgeving en het Rijnboogplan. De projecten zijn begonnen om de stad nieuwe impulsen te geven. Maar de uitvoering duurt veel langer dan gepland was en de kosten zijn uit de hand gelopen. De projecten zijn zo groot, dat de gemeente er nauwelijks vat op heeft. We gaan projecten niet meer op die manier uitvoeren, want we willen invloed hebben op wat er gebeurt en de risico's kunnen overzien. We verdelen omvangrijke projecten in hapklare brokken, waarvoor we voldoende geld hebben.

Station Arnhem-Centraal

Het is rond station centraal al jaren een bouwput, met een voor de reizigers niet ideaal tijdelijk station. We zorgen dat het station zo snel mogelijk wordt afgebouwd volgens de oorspronkelijke plannen. We zullen geen extra geld in het project investeren. Als het budget onvoldoende is, moet het ontwerp soberder worden.

Rijnboogplan

We halen de haven uit het Rijnboogplan. Voor dit gedeelte ontwikkelen we een alternatief, dat snel kan worden uitgevoerd en dat steun krijgt van de inwoners, en de bedrijven die in het gebied

investeren. Het plan moet betaalbaar zijn en goed passen in de rest van het gebied. De Rijnboog moet een gezellig gebied worden, waar altijd wat te doen is en waar je graag komt. Daarom moeten er als publiekstrekkingen culturele instellingen komen, mits dit financieel haalbaar is. We zetten ons in voor de komst van een kenniscluster.

Actiepunten

- Geen haven in het Rijnbooggebied;
- Opstellen nieuw plan voor het havengedeelte met draagvlak, snelle uitvoerbaarheid, financiële haalbaar en passend bij de rest van het gebied;
- Culturele trekker en kenniscluster in het Rijnbooggebied.

C) Economie, mobiliteit en milieu

Economie

Arnhem is een stad om trots op te zijn en dat mag iedereen weten. Daarom besteden we meer aandacht aan citymarketing, 'made in Arnhem' en aan Arnhem als prima stad om te ondernemen. Om bedrijven de kans te geven nog succesvoller te werken, willen we van bedrijven weten hoe ze de stad ervaren en welke wensen ondernemers hebben. We richten een Stedelijke Economische Raad op met Arnhemse bedrijven en instellingen. De leden van de raad wisselen informatie uit en bundelen hun kennis. De raad adviseert over de economie en de werkgelegenheid in de stad. Dat is belangrijke informatie voor ons economische beleid. Ook maakt het ons duidelijk welke verbeteringen we kunnen doorvoeren op terreinen zoals verkeer, onderwijs, cultuur en sport. Dat is goed voor de bestaande bedrijven en maakt Arnhem aantrekkelijker voor nieuwe bedrijven.

Actiepunten:

- Instellen van een stedelijke economische raad met Arnhemse bedrijven en instellingen;
- Minder regels;
- Meer samenwerking met onder meer Nordrhein-Westfalen;
- Verbeteren van bestaande bedrijventerreinen.

Mobiliteit

Arnhem is een gastvrije stad en dus willen we onze bezoekers goed ontvangen. Daarom moet het makkelijk zijn om in de stad te komen en de weg te vinden. We maken werk van de bewegwijzering en de bereikbaarheid. Nu slibben de wegen regelmatig dicht en is het zeker voor niet-Arnhemmers lastig een parkeerplaats te vinden. We lossen dat niet op met extra asfalt, maar door het aantrekkelijker te maken om met de trein of de bus te reizen, te fietsen of te lopen. We hebben speciale aandacht voor het Nationaal Historisch Museum. Dat trekt veel extra bezoekers naar Arnhem. Zij moeten liefst met goed openbaar vervoer naar het museum kunnen reizen, zonder dat de natuur er onder lijdt.

Voetgangers en fietsers

Je moet in Arnhem veilig kunnen lopen en fietsen. Daarom houden we bij het inrichten van de stad veel rekening met voetgangers en fietsers. Er komen meer veilige oversteekplaatsen en onveilige plekken pakken we aan. Daarnaast zorgen we voor meer vrijliggende fietspaden in de stad en extra fietsroutes door verkeersluwe gebieden. Onderhoud, bewegwijzering en modernisering van fietspaden krijgen extra aandacht. De veiligheid van kinderen staat bij ons op 1. We zorgen voor meer veilige fietsroutes en lossen onveilige verkeerssituaties rondom scholen op. Waar dat nodig is, zorgen we voor meer ruimte om bewaakt fietsen te stallen. Ook willen we dat er meer mogelijkheden komen om een fiets te huren.

Openbaar vervoer

We stimuleren dat Arnhem CS snel volgens de oorspronkelijke plannen wordt afgebouwd.

Het moet aantrekkelijker worden om met het openbaar vervoer te reizen. Daarom willen we dat de service wordt uitgebreid en verbeterd. Het is onder andere belangrijk dat trein, bus, taxi en andere vormen van vervoer beter op elkaar aansluiten. Daarnaast willen we dat Arnhem een aansluiting krijgt op het nachtnet. Bedrijventerreinen moeten meer en beter worden aangesloten op het openbaar vervoer.

We willen ook hoogwaardig openbaar vervoer tussen het station en de toeristische attracties Burgers Zoo en het Openlucht Museum aan de Schelmseweg en een rechtstreekse verbinding met het Kröller Müller museum (Hoge Veluwe).

Auto's

Veel bewoners hebben last van centrumbezoekers of bezoekers van kantoren die de auto bij hen voor de deur zetten. De wijken hebben elk hun eigen problemen en wensen voor een oplossing. Daarom gaan we parkeren in overleg met de bewoners per wijk oplossen.

We voeren een parkeertarief per 10 minuten in, zodat automobilisten een eerlijker bedrag afrekenen.

Gevaarlijke stoffen

Arnhem moet een veilige stad zijn. We willen daarom dat er zo min mogelijk treinen en vrachtauto's met gevaarlijke stoffen door de stad rijden. Ondanks de aanleg van de Betuweroute rijden er nog treinen met gevaarlijke stoffen door Arnhem. We stimuleren dat er snel een aansluiting met het spoornet in Duitsland komt, zodat deze treinen buiten de stad blijven.

Actiepunten:

- Bij het herinrichten van wegen rekening houden met fietser en voetganger;
- Voldoende bewaakte fietsenstallingen. Meer fietsverhuurlocaties;
- Meer snelle en veilige fietsroutes;
- Veilige omgeving van scholen;
- Onderzoek naar het verkeer in Arnhem-Noord. Bij oplossingen kwetsbare natuurgebieden sparen;
- Aandacht voor de ontsluiting van de wijk Schuytgraaf;
- Station en stationshal zo snel mogelijk afbouwen;
- Hoogwaardig openbaar vervoer tussen station en de attracties aan de Schelmseweg.
- Openbaar vervoer tussen station en Kröller Müllermuseum (Hoge Veluwe);
- Onderzoek naar gratis openbaar vervoer voor Arnhem Card houders van 65 jaar en ouder;
- Parkeerproblemen per wijk bekijken en oplossen;
- Invoeren 10-minuten tarief voor parkeren.

Natuur en milieu

Arnhem is een groene stad en dat willen we zo houden. We pakken de luchtverontreiniging aan door reizigers te verleiden trein, bus of fiets te nemen, of te gaan lopen. Zo beperken we de vervuilende files. We stellen een milieuzone in, zodat alleen 'schoon' vrachtverkeer in het gebied binnen de centrumring kan komen.

In het uiterwaardengebied aan de zuidkant van de Rijn zijn Stadsblokken en Meinerswijk in ontwikkeling. Dit wordt een gebied voor natuurontwikkeling en recreatie. Iedereen heeft de afgelopen jaren kunnen meedenken over de ontwikkeling van het gebied. Op deze manier gaan we verder.

Duurzame energie

Het is onzeker of er ook in de toekomst voldoende betaalbare energie beschikbaar is. Daarom spannen we ons in om het energieverbruik te verminderen. Tegelijk schakelen we over op duurzame energiebronnen die zo veel mogelijk in of rond Arnhem worden geproduceerd, zoals wind, zon, water, aardwarmte en biomassa (groenafval).

De gemeente maakt op dit moment een plan om uiteindelijk CO₂-neutraal te worden. Inwoners, bedrijven en bezoekers van Arnhem leveren dan geen bijdrage meer aan de opwarming van de aarde. We willen dat doel binnen enkele tientallen jaren bereiken en daar moeten we ons die hele periode

voor inzetten. We stimuleren energiebesparing en het gebruik van duurzame energie. We doen dat onder andere door kennisinstellingen, bedrijven, projectontwikkelaars, woningcorporaties, verenigingen van huiseigenaren en bewoners te stimuleren een duurzaam energiebedrijf op te zetten. Dit werkt samen met de gemeente. Het informeert inwoners en bedrijven, geeft adviezen over subsidies en coördineert de aanvraag ervan (loket- en ontzorgfunctie). Het bedrijf stimuleert ook dat duurzame energie wordt opgewekt (ontwikkelfunctie). De gemeente is regisseur en prikkelt het energiebedrijf om voldoende resultaten te boeken.

Actiepunten:

- Een gemeenschappelijk duurzaam energiebedrijf opzetten;
- Meten hoeveel energie nu in Arnhem wordt gebruikt;
- Stimuleren dat jaarlijks 3 procent wordt bespaard op het energiegebruik en dat de productie van duurzame energie met 7 procent toeneemt;
- Betere luchtkwaliteit in de binnenstad;
- Onderzoek naar het gebruik van ledlampen in de openbare verlichting;
- De aanleg van daktuinen stimuleren.

III. Hoe gaan we het betalen?

Financieel staat de gemeente er niet goed voor. De gemeente heeft jaarlijks een tekort van 10 miljoen euro, heeft voor een zelfde bedrag achterstallig onderhoud en krijgt net als andere gemeenten de komende jaren minder geld van het rijk (oplopend tot 18 miljoen euro in 2015).

Ondanks dit 'gat' van in totaal 38 miljoen, proberen we te voorkomen dat Arnhemmers meer aan de gemeente gaan betalen. De gemeentelijke belasting gaat niet of nauwelijks omhoog. Dat willen we in de eerste plaats bereiken door zuinig om te gaan met het geld dat we beschikbaar hebben. Voor ons is het uitgangspunt dat het geld dat de gemeente heeft, eigendom is van de Arnhemmers. We stappen niet in projecten waarvan we de risico's niet kunnen overzien, of waarvan niet duidelijk is hoe het moet worden betaald. Bovendien kijken we kritisch of de gemeente alle werkzaamheden moet blijven uitvoeren, die ze nu doet. Tijdelijk personeel en tijdelijke adviseurs kosten veel geld. Daar gaan we op bezuinigen.

Onze financiële spelregels

Om te zorgen dat de gemeente financieel gezond blijft, hebben we financiële spelregels gemaakt, waaraan de wethouders en onze partijen zich zullen houden.

- In de komende maanden bepalen burgemeester en wethouders welke uitgaven nodig zijn en waar we op kunnen bezuinigen. De gemeenteraad krijgt hierover voor september 2010 een voorstel. Het resultaat van het voorstel moet zijn dat de begroting vanaf 2014 sluitend is, zodat de gemeente maximaal net zo veel geld uit geeft, als er binnenkomt;
- De gemeentelijke belastingen, zoals de onroerend zaak belasting en de rioolheffing, stijgen niet meer dan de gemiddelde prijsstijging in Nederland (op basis van de meest recente CPB raming);
- We gaan een kerntakendiscussie voeren, om vast te stellen welke werkzaamheden de gemeente echt moet doen, wat anderen kunnen doen, en wat niet strikt nodig is. Uiterlijk op 1 maart 2011 krijgt de gemeenteraad hierover een voorstel. Een resultaat van de discussie kan zijn dat de gemeentelijke organisatie verandert;
- De gemeente heeft eigen inkomsten en ontvangt geld van het Rijk om alle taken uit te voeren. Van een deel van het geld mag de gemeente zelf beslissen waaraan ze het besteedt. Daarnaast is er 'geoormerkt' geld, dat alleen voor een bepaald doel mag worden gebruikt, zoals het wegwerken van achterstanden in het onderwijs. We spreken af dat een bezuiniging op geoormerkt geld in principe moet worden opgevangen door de sector van de gemeente die daar mee te maken heeft;
- Elke wethouder moet zorgen dat de uitgaven voor zijn of haar totale takenpakket op orde zijn. Dat betekent dat hij of zij hogere kosten of tegenvallende uitgaven in principe zelf moet oplossen;
- De wethouder Financiën is verantwoordelijk voor het gemeentelijke huishoudboekje. Hij let op de inkomsten en uitgaven van de gemeente en zorgt dat er voldoende geld is om eventuele tegenvallers op te vangen. Om die taak waar te kunnen maken hoort hij van zijn collega-wethouders zo nauwkeurig mogelijk wat de inkomsten en uitgaven zijn (planning en control);
- Er moet bezuinigd worden. De wethouder financiën houdt als regisseur in de gaten of de gemeente dat voldoende doet;
- We gaan behoedzaam om met inkomsten en uitgaven. We rekenen ons niet rijk, maar schatten verwachte inkomsten voorzichtig in;
- Financiële meevallers gebruiken we in principe niet voor nieuwe uitgaven, maar om tegenvallers op te lossen, of geld te reserveren voor toekomstige tegenvallers;

- De totale kosten mogen niet stijgen. Nieuwe uitgaven zijn alleen mogelijk als er gelijke bezuinigingen tegenover staan;
- De gemeente is voorzichtig met het afgeven van financiële garanties voor onder meer evenementen.

Actiepunten:

- We houden ons aan de financiële spelregels;
- Meer effect van het geld dat we aan zorg besteden, onder andere door minder bureaucratie bij de instellingen die het werk uitvoeren;
- Geld vanuit de Wet werk en bijstand gebruiken om langdurig werklozen maatschappelijk nuttig werk te laten doen;
- De inhuur van externe medewerkers beperken;
- Een nauwkeurige risicoanalyse van de projecten die we uitvoeren;
- Derden aansprakelijk stellen bij overschrijdingen;
- Efficiënter werken door minder regels;
- Als we subsidie verlenen, maken we waar wenselijk afspraken over de te leveren prestaties.